SMALKIŲ IR GAMTINIŲ DUJŲ DETEKTORIUS

EURA CGD-50A2 · STATOMAS · NAUDOJIMO INSTRUKCIJA

Mygtukai ir indikatoriai: **Alarm** – pavojus, **Power** – maitinimas, **Hush** – nutildyti, **Test** – tikrinti.

Smalkių ir gamtinių dujų detektorius EURA CGD-50A2 statomas uždarose patalpose, kuriose gali susidaryti pavojinga anglies monoksido (smalkių) arba gamtinių dujų (metano) koncentracija. Papildomų prietaisų nereikia – detektorius nedidelis, viename korpuse. Jame naudojami pažangūs puslaidininkinis ir elektrocheminis jutikliai bei elektroninė valdymo sistema, užtikrinantys didelį jautrumą esant mažoms energijos sąnaudoms. Aptikęs pavojingą metano arba anglies monoksido koncentraciją, prietaisas įjungia garsinį ir šviesinį signalą.

PRADINĖS PASTABOS

Prieš jungdami ir naudodami prietaisą atidžiai perskaitykite šią naudojimo instrukciją. Jei kiltų neaiškumų, kreipkitės į pardavėją. Prietaisą galima paleisti savarankiškai, tačiau, renkantis jo vietą, rekomenduojama pasitarti su kvalifikuotu specialistu. Gamintojas neatsako už žalą, atsiradusią dėl netinkamo montavimo ar naudojimo, savarankiško remonto ar pakeitimų.

KĄ DARYTI SUSKAMBUS PAVOJAUS SIGNALUI

Budėjimo režimu, kai prietaisas prijungtas prie maitinimo, 2 nepriklausomi vidiniai jutikliai (anglies monoksido ir gamtinių dujų) nuolat matuoja šių dujų koncentraciją ore. Aptikus pavojingą koncentraciją, mirksi atitinkamas šviesos diodas, o garsiakalbis skleidžia pavojaus signalą, kol pavojinga koncentracija išnyksta. Jei aptinkamos abejos dujos, pirmiausia rodomas gamtinių dujų pavojaus signalas.

Suskambus pavojaus signalui, nedelsdami:

1. Paspauskite mygtuką „Test / Hush“ – garsinis signalas išsijungs maždaug 10 minučių, bet raudonas diodas toliau mirksės.
2. Užsukite dujų tiekimą ir išjunkite dujinius prietaisus (užgesinkite krosnį ar katilą).
3. Nedelsdami atidarykite langus bei duris ir išeikite iš patalpos. Patikrinkite, ar joje neliko žmonių. Neikite į pavojingas patalpas, kol jų nepatikrins atitinkamos tarnybos, kol jos nebus išvėdintos ir detektorius negrįš į įprastą veikimo režimą.
4. Kvieskite pagalbą – **bendrasis pagalbos telefonas 112** – arba kvalifikuotą šildymo ar dujinių prietaisų servisą, kad būtų nustatytas ir pašalintas pavojaus šaltinis.

SVARBU

- Detektorius aptinka tik specifikacijoje nurodytas dujas, todėl jis neaptinka, pvz., suskystintų dujų (LPG, propano-butano), dūmų ar ugnies.
- Detektorius skirtas naudoti patalpų viduje, buityje.
- Prietaisas nepakeičia tinkamo kuro deginimo prietaisų įrengimo, naudojimo ir priežiūros, įskaitant tinkamas ventiliacijos ir oro tiekimo sistemas.

www.dumudetektoriai.eu

ATSARGUMO PRIEMONĖS IR PRIEŽIŪRA

- Saugokite, kad dulkės ar nešvarumai neužkimštų oro angų korpuse.
- Nestatykite prietaiso labai drėgnose, dulkėtose vietose ar ten, kur temperatūra viršija leistiną darbo intervalą.
- Nestatykite prietaiso prie langų, durų ar ventiliacijos grotelių, kur galimai nutekančios dujos greitai išsisklaido (oro judėjimas gali trukdyti detektoriui veikti).
- Bent kartą per mėnesį patikrinkite detektorių mygtuku „TEST“.
- Valydami prietaisą atjunkite jį nuo maitinimo. Skysčių nenaudokite – valykite šepetėliu arba dulkių siurbliu.
- Reguliariai, pvz., kartą per mėnesį, išvalykite dulkes iš oro angų.
- Draudžiama atidaryti korpusą ir remontuoti prietaisą savarankiškai.
- Detektoriaus veikimui gali pakenkti garai ar dujos, pvz., iš valiklių, lakų, dažų, gaminant maistą, bet kokių aerozolių.
- Kišantis į prietaiso vidų ar jam sugedus, kyla elektros smūgio pavojus.

PAPILDOMA INFORMACIJA KEMPERIŲ IR NAMELIŲ ANT RATŲ SAVININKAMS

- Galimi anglies monoksido šaltiniai: patalpų šildymas ar maisto gaminimas propano-butano prietaisais, kepimas ant grilio viduje ar prie priekabos durų.
- Atsargumo priemonės: prižiūrėkite kuro deginimo prietaisus, dūmtakius ir ventiliacijos kanalus, reguliariai (pvz., kasmet) juos tikrinkite. Patikras turi atlikti kvalifikuoti specialistai. Žinokite galimus anglies monoksido šaltinius ir apsinuodijimo požymius. Įtarę apsinuodijimą, išeikite į gryną orą ir kvieskite pagalbą.

DĖMESIO

Dėl techninių priežasčių (pvz., galimų elektros tiekimo sutrikimų, prietaiso gedimo ir pan.) ir dėl patalpų, kuriose jie naudojami, ypatumų smalkių ir dujų detektoriai negali visiškai garantuoti, kad smalkės ar dujos bus aptiktos, – jie tik gerokai padidina tikimybę laiku aptikti pavojingą koncentraciją. Prietaisus reikia tikrinti pagal šią instrukciją, o ventiliacijos, dūmtraukių ir anglies monoksidą ar dujas galinčių išskirti prietaisų būklę – reguliariai tikrinti.

Vidutinė vidinio anglies monoksido jutiklio tarnavimo trukmė – apie 5 metai nuo prietaiso pagaminimo datos. Po šio laiko detektoriaus veiksmingumas gali gerokai sumažėti.

Serijos numeris skaitomas taip: S/N: MMmmDDNNNN, kur MM – paskutiniai du pagaminimo metų skaitmenys, mm – mėnuo, DD – diena, NNNN – prietaiso numeris. Pvz., prietaisas S/N: 1601250919 pagamintas 2016 m. sausio 25 d.

MONTAVIMO VIETA

Detektorių CGD-50A2 pastatykite patalpoje, kurioje gali susidaryti pavojinga smalkių ar dujų koncentracija. Rinkdamiesi vietą, atsižvelkite, kuris pavojus labiausiai tikėtinas:

- **Smalkėms** stebėti prietaisą statykite žmogaus galvos aukštyje (pvz., miegamajame – apie 0,7 m nuo grindų).
- **Gamtinėms dujoms** stebėti prietaisą statykite aukščiau nei 1,5 m nuo grindų.

Taip pat įsitikinkite, kad pavojaus signalas bus gerai girdimas ir kitose pastato patalpose.

DĖMESIO! Elektros lizdas turi būti netoli prietaiso ir lengvai pasiekiamas.

MAITINIMO ADAPTERIO PRIJUNGIMAS

Norėdami prijungti maitinimo adapterį, pasukite prietaisą prieš laikrodžio rodyklę ir nuimkite galinį dangtelį. Prijunkite maitinimo laidą prie detektoriaus lizdo DC 12 V, tada uždėkite galinį dangtelį, sukdami pagal laikrodžio rodyklę.

DĖMESIO! Kad prietaisas veiktų tinkamai, galinis dangtelis turi būti tvirtai pritvirtintas prie korpuso. Priešingu atveju detektorius praneš apie sabotažą ir įjungs garsinį bei šviesinį signalą, kaip nurodyta pranešimų lentelėje.

PIRMASIS ĮJUNGIMAS IR VEIKIMAS

Pirmasis įjungimas. Prijungus prietaisą prie elektros tinklo, maitinimo indikatorius (žalias diodas) mirksi kas sekundę – tai jutiklių įšilimas, trunkantis 3 minutes. Įšilimo metu detektorius dujų neaptinka ir nuo jų neapsaugo.

Įprastas veikimas. Pasibaigus įšilimui, prietaisas pradeda veikti įprastu režimu – žalias diodas „Power“ šviečia nuolat. Šiuo režimu prietaisas aptinka pavojingą smalkių (anglies monoksido) ir gamtinių dujų (metano) koncentraciją.

Pavojaus signalas. Viršijus leistiną anglies monoksido ar metano koncentraciją, prietaisas įjungia sinchronizuotą garsinį ir šviesinį signalą (raudonas diodas „Alarm“). Signalas veikia, kol smalkių ar gamtinių dujų koncentracija sumažėja iki saugaus lygio.

PAVOJAUS SIGNALO SUVEIKIMO LYGIAI

Pavojaus signalo lygiai atitinka standartą EN 50291-1:2018. Lentelėje nurodyta, po kiek laiko detektorius suveikia esant tam tikrai CO koncentracijai.

CO koncentracija (ppm)	Laikas iki pavojaus signalo
30	**ilgiau nei 120 min.**
50	**60–90 min.**
100	**10–40 min.**
300	**greičiau nei per 3 min.**

PAVOJAUS SIGNALO NUTILDYMAS

Pavojaus metu paspaudus mygtuką „Test / Hush“, signalas nutildomas 10 minučių. Jei po to pavojinga kurių nors dujų koncentracija ore išlieka, garsinis signalas vėl įsijungia.

DĖMESIO! Signalo nutildymo funkciją naudokite tik matydami detektorių. Kilus bet kokių abejonių dėl pavojaus signalo priežasties, laikykite, kad ore yra pavojinga anglies monoksido koncentracija, ir nedelsdami išeikite iš patalpos.

www.dumudetektoriai.eu

PRIETAISO GARSINIAI IR ŠVIESINIAI PRANEŠIMAI

Režimas	Indikacija (žalias / geltonas / raudonas diodas; garsas)
Savitikra (įjungus)	**visi trys diodai šviečia; vienas garsas**
Jutiklių įšilimas (180 s po įjungimo)	**žalias – 1 blyksnis per sekundę; kiti nešviečia; garso nėra**
Budėjimas (įprastas veikimas)	**žalias šviečia nuolat; kiti nešviečia; garso nėra**
Testas (mygtukas „Test / Hush“ įšilimo ar budėjimo metu)	**žalias šviečia; geltonas ir raudonas – 1 blyksnis per sekundę; garsas kartu su raudonu diodu**
Aptiktas metanas	**žalias šviečia; geltonas nešviečia; raudonas – 1 blyksnis per sekundę; garsas kartu su raudonu diodu**
Aptiktas anglies monoksidas	**žalias šviečia; geltonas nešviečia; raudonas – 4 blyksniai kas sekundę, 2,5 s pertrauka; garsas kartu su raudonu diodu**
Nutildyta (mygtukas pavojaus metu)	**žalias šviečia; raudonas mirksi kaip pavojaus metu; garso nėra**
Jutiklio gedimas – prietaisą pakeiskite nauju	**žalias šviečia; geltonas – 1 blyksnis kas 30 s; 2 garsai kas 30 s**
Tarnavimo pabaiga – prietaisą pakeiskite nauju	**žalias šviečia; geltonas – 3 blyksniai kas 30 s; 3 garsai kas 30 s**
Sabotažas – nuimtas galinis dangtelis, prietaisą surinkite	**žalias šviečia; geltonas – 4 blyksniai kas 30 s; 4 garsai kas 30 s**
Išjungta (atjungtas maitinimas)	**diodai nešviečia; garso nėra**

ANGLIES MONOKSIDAS IR JO POVEIKIS

Anglies monoksidas (smalkės) – bespalvės ir bekvapės dujos, kurių žmogus pats beveik negali pajusti. Mokslinių tyrimų duomenimis, apsinuodijimo pavojus daugiausia priklauso nuo anglies monoksido koncentracijos ore, buvimo tokioje aplinkoje trukmės ir fizinio aktyvumo bei individualių organizmo savybių. Anglies monoksidas iš įkvepiamo oro patenka į kraują ir susidaro vadinamasis karboksihemoglobinas, kuris mažina kraujo gebėjimą pernešti deguonį, todėl organams ir audiniams ima trūkti deguonies.

Karboksihemoglobino kiekis kraujyje	Požymiai
< 4 %	**požymių nėra**
4–8 %	**pirmieji žalingo poveikio požymiai (klaidos atliekant testus)**
8–10 %	**ryškesnės klaidos atliekant testus**

10–20 %	**spaudimo jausmas, lengvas galvos skausmas, odos kraujagyslių išsiplėtimas**
20–30 %	**galvos skausmas, tvinkčiojimas smilkiniuose**
30–40 %	**stiprus galvos skausmas, silpnumas, svaigulys, tamsa akyse, pykinimas, vėmimas, kolapsas**
40–50 %	**kaip aukščiau, didesnė kolapso rizika, širdies veiklos sutrikimai**
50–60 %	**širdies veiklos sutrikimai, padažnėjęs pulsas ir kvėpavimas, koma su traukuliais, Cheyne-Stokes kvėpavimas**
60–70 %	**koma su traukuliais, sutrikusi širdies veikla ir kvėpavimas, galima mirtis**
70–80 %	**silpnas pulsas, sulėtėjęs kvėpavimas, kvėpavimo paralyžius ir mirtis**

Smalkių detektorius gamykloje sukalibruotas taip, kad pavojaus signalas suskambėtų dar prieš pasireiškiant bet kokiems apsinuodijimo požymiams (t. y. prieš karboksihemoglobino kiekiui kraujyje pasiekiant 4 %). Todėl žmogus turi laiko be jokių pasekmių atlikti veiksmus, aprašytus skyriuje „Ką daryti suskambus pavojaus signalui“.

Kadangi karboksihemoglobino kiekį kraujyje galima nustatyti tik laboratorijoje, apsinuodijimo požymiai vertinami pagal anglies monoksido koncentraciją ore (ppm – anglies monoksido molekulių skaičius milijone oro molekulių) ir jo įkvėpimo trukmę.

CO koncentracija ore / įkvėpimo trukmė	Požymiai
100–200 ppm / 2–3 val.	**lengvas galvos skausmas**
400 ppm / 1 val.	**stiprus galvos skausmas**
800 ppm / 45 min.	**svaigulys, vėmimas, traukuliai; po 2 val. ilgalaikė koma**
1600 ppm / 20 min.	**stiprus galvos skausmas, vėmimas, traukuliai; mirtis po 2 val.**
3200 ppm / 5–10 min.	**labai stiprus galvos skausmas, vėmimas; mirtis po 30 min.**
6400 ppm / 1–2 min.	**galvos skausmas, vėmimas; mirtis greičiau nei per 20 min.**
12 800 ppm / 2–3 įkvėpimai	**sąmonės netekimas; mirtis po 3 min.**

GAMTINĖS DUJOS

Gamtinės dujos – bespalvės, silpno kvapo, lengvesnės už orą. Susimaišiusios su ore esančiu deguonimi, sudaro degų ir sprogų mišinį. Kadangi jos lengvesnės už orą, pirmiausia kaupiasi viršutinėje patalpos dalyje.

Dujų jutiklis gamykloje sukalibruotas taip, kad pavojaus signalas suskambėtų gamtinių dujų koncentracijai viršijus 10 % LEL (apatinės sprogumo ribos).

Prietaisas apsaugo nuo žalingo anglies monoksido ir dujų poveikio, tačiau negali visiškai apsaugoti ypatingos sveikatos būklės žmonių. Kilus abejonių, pasitarkite su gydytoju.

TECHNINIAI DUOMENYS

Aptinkamos dujos	**anglies monoksidas, gamtinės dujos (metanas)**
Prietaiso tipas	**B**
Maitinimo įtampa	**DC 12–24 V**
Galios sąnaudos	**< 2 W**
Darbo temperatūra	**+4 °C ... +38 °C**
Leistinas santykinis drėgnis	**10–90 % RH**
Mažiausia dujų pavojaus koncentracija	**< 10 % LEL***
Atitiktis	**EN 50194-1:2009, EN 50291-1:2018**
Pavojaus signalo stiprumas	**> 85 dB / 3 m**
Dujų jutiklis	**puslaidininkinis**
Anglies monoksido jutiklis	**elektrocheminis**
Matmenys	**99 × 99 × 30 mm**
Masė (neto)	**190 g**

* LEL (Lower Explosive Limit) – apatinė sprogumo riba.

GARANTIJA

Gaminiui suteikiama 24 mėnesių garantija nuo pirkimo datos. Garantija galioja tik pateikus originalų pirkimo dokumentą (kasos čekį, sąskaitą faktūrą ir pan.). Garantija netaikoma gaminiui, sugadintam vandens ar kito skysčio. Dėl garantinio aptarnavimo kreipkitės į pardavėją.

ATLIEKŲ TVARKYMAS

Nebetinkamo naudoti elektros ar elektronikos prietaiso negalima išmesti kartu su buitinėmis atliekomis. Kad nepakenktumėte aplinkai ir žmonių sveikatai, atiduokite jį į elektros ir elektronikos atliekų surinkimo vietą. Informacijos apie tokias vietas suteiks savivaldybė arba atliekų tvarkymo įmonės.

GAMINTOJAS

Eura-Tech Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 35A, 84-200 Wejherowo, Lenkija, www.eura-tech.eu. Pagaminta Kinijoje.

Vertimas iš lenkų kalbos. Originalus gamintojo dokumentas: CGD-50A2 instrukcja obsługi oraz specyfikacja techniczna.

www.dumudetektoriai.eu